

**BEVÁNDORLÁSI ÉS ÁLLAMPOLGÁRSÁGI
HIVATAL**

Szám: 106-Ti-24624/2/2016

**dr. Pardavi Márta asszony részére,
társelnök**

Magyar Helsinki Bizottság

Budapest

Tisztelt Társelnök Asszony!

Hivatkozással a Magyar Helsinki Bizottságnak (a továbbiakban: Bizottság) a röszkei és tompai tranzitónában 2016. április 22-én tett látogatásáról szóló jelentésére, az abban foglalt megállapításokra és javaslatokra az alábbi észrevételeket teszem.

A jelentésben több helyen hangsúlyosan szerepel, hogy a tranzitónákban tartózkodó menedékkérők fogvatartottak. Jelezni és hangsúlyozni kívánom, hogy azon kérelmezők, akiknek a tranzitónában folyik az eljárása és a tranzitszálláson kerülnek elhelyezésre, nem minősülnek fogvatartottnak. A menedékkérők saját kérelmükre lépnek be a tranzitóna területére, és ha nem kívának a magyar állam nyújtotta menedékjog intézményének lehetőségével élni, a tranzitónát Szerbia irányába bármikor szabadon elhagyhatják. A kérelmezők személyes szabadsága tehát nem kerül korlátozásra a tranzitónákban.

Az Európa Tanács égisze alatt működő Kínzást és az Embertelen vagy Megalázó Bánásmódot vagy Büntetést Megelőzni Hivatott Európai Bizottság (CPT) ezzel kapcsolatos álláspontja vonatkozásában megjegyzem, hogy a CPT sem a 2015 októberében a tranzitónákban tett ad hoc látogatása során, sem az azóta eltelt időben nem jelezte, hogy a tranzitónában elhelyezetteket fogvatartottnak tekintené. Erre tekintettel félrevezető a jelentéstervezetben szereplő azon állítás, ami szerint a CPT a Bizottsággal azonos álláspontot képviselne.

Tekintettel arra, hogy a tranzitónában tartózkodás nem minősül fogva tartásnak, értelmezhetetlen a Bizottság javaslata, amely a határon lefolytatott eljárás bírói felülvizsgálatára irányul, ugyanis nincsen olyan körülmény, amely megalapozná a bírói felülvizsgálat szükségességét.

A tranzitóna nem azonos sem a befogadó állomással, sem a menekültügyi őrzött befogadó központtal, így álláspontom szerint nem megalapozottak a Bizottság azon javaslatai, melyek értelmében a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) e befogadó intézményekkel azonos körülményeket biztosítson a szabadidő eltöltése tekintetében a tranzitónában tartózkodó kérelmezők számára.

Nem fedi a valóságot a jelentés azon állítása, miszerint nem található ivóvízcsap a tompai tranzitóna előtt, hiszen itt ugyanolyan csap található, mint a röszkei tranzitónánál.

A Bizottság javasolta, hogy a Hivatal a várakozók részére sátrakat, valamint vízhez, élelemhez és tisztálkodás lehetőségeihez való hozzáférést biztosítson. Ezzel összefüggésben jelzem, hogy a Hivatal jelenleg is napi rendszerességgel oszt élelmet a tranzitóna előtt várakozók részére, illetve biztosítja az ivóvízhez való hozzáférést.

Ugyanakkor a tranzitóna a határtól 2 méterre helyezkedik el, belátható, hogy ezen a szűk területen sátrak felállítása a tranzitónához való hozzáférés ellehetetlenítését eredményezné, ideiglenes szállásnak pedig a határtól távolabb, szerb területen történő felállítása Szerbia szuverenitását sértené. Ezek mellett fontos kihangsúlyozni, hogy a tranzitóna előtt várakozók bármikor benyújthatják menedékjog iránti kérelmüket a helyszínen lévő szerb hatóságok előtt, melynek eredményeként valamely szerb befogadó állomáson kerülnének elhelyezésre, ahol rendelkezésükre áll szállás és ellátás, és ahol nemzetközi védelem iránti kérelmüket is megvizsgálják.

A tranzitónába történő beléptetéssel kapcsolatban jelezni kívánom, hogy a tranzitónákba érkező személyek számával összefüggésben számszerű limit nem került meghatározásra, a naponta beengedhető menedékkérők száma nincsen maximálva. Ugyanakkor a tranzitónákban a közbiztonsági szempontok megfelelő érvényre juttatása érdekében a Magyarországra érkező külföldiek fokozott biztonsági ellenőrzésen esnek át, valamint részletekbe menő személyes meghallgatásuk zajlik, a beléptetés ütemét ezek a tényezők határozzák meg. A tolmácsok az eljárás során rendelkezésre állnak. Előfordul azonban, hogy esetenként hosszabb időt is igényel a tolmács rendelkezésre állásának biztosítása.

Szintén téves az a megállapítás, hogy a beléptetés a nyelvtudás alapján történik. A Hivatal a meghallgatáshoz minden esetben tolmácsot biztosít, a tranzitónákban is kiépített távtolmács rendszer révén pedig nem feltétel, hogy a kérelmező bármilyen világnyelvet beszéljen.

A beléptetés során elsőbbséget élveznek azok, akik esetében a sérülékenység szemmel látható, így a kisgyermekes családok, várandós nők, betegek, sérültek. A beléptetés sorrendjének megállapításával kapcsolatban a Hivatal figyelemmel van az UNHCR helyszínen lévő munkatársainak észrevételeire is, ugyanakkor a kérelmező pszichés állapota vagy kívülről nem érzékelhető egészségügyi problémája csak a kérelem benyújtásakor zajló személyes meghallgatása alkalmával, egyes esetekben még később állapítható meg. Nem elvárható tehát a Hivatal munkatársaitól, hogy a tranzitóna előtt, zömmel szerb területen várakozók között speciális orvosi, pszichológiai szakismereteket feltételező válogatást hajtsanak végre, a hivatkozott irányelvi rendelkezés sem erre vonatkozik.

Jelezni kívánom, hogy a jelentésben foglaltakkal ellentétben a Hivatal nem szakít szét családokat, a Hivatal eljárása során maximálisan szem előtt tartja a család egységének elvét. Előfordulnak olyan esetek, hogy családok a Magyarországra érkezés előtt szétszakadnak és a családtagok különböző időpontokban, esetleg különböző helyeken lépnek be az ország területére. Az elmúlt időszakban többször előfordult, hogy a család a tranzitónában lépett be az országba, a kiskorú gyermeket pedig a Rendőrség fogta el tiltott határátlépést követően. Amennyiben ilyen esetről tudomást szerez a Hivatal, soron kívül intézkedik a család egyesítésére. Megjegyzem, hogy a jelentésben megjelölt esetekben is, a tudomásra jutást követően intézkedett a hatóság a családok egyesítésére. Jelezni kívánom ugyanakkor, hogy a kvalifikációs irányelv 2. cikk j) pontja és ezzel összefüggésben a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 2. § j) pontja a Bizottságtól eltérően értelmezi a családtag fogalmát, eljárása során a Hivatal a jogszabályi rendelkezéseket veszi figyelembe. Arra is volt már

példa, hogy egy többgyermekes család egyik gyermekét „kölcson adta” egy egyedülálló férfinak, aki így tudott belépést szerezni a tranzitóna területére.

A jogi segítségnyújtás kapcsán jelzem, hogy a röszei tranzitónában a Csongrád Megyei Kormányhivatal, a tompai tranzitónában pedig a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal ingyenes jogi segítségnyújtást biztosít a kérelmezők számára a hét minden napján, amely hatóságok – amennyiben a kérelmező igényli – jogi képviselőt ellátásáról is gondoskodnak.

Az orvosi ellátás témakörében jelzem, hogy az orvos nincs kitiltva a kérelmezők számára kijelölt konténerekből, oda szükség esetén természetesen bemehet. Ugyanakkor a megfelelő felszereléssel ellátott orvosi szoba külön konténerben került kialakításra, így az orvosi vizsgálat értelemszerűen itt zajlik. Mint az a jelentésben is szerepel, az orvosi jelenlét nem állandó, így előfordulhat, hogy az orvos a kérelmezőt csak másnap tudja megvizsgálni. Ennek feltétele, hogy a kérelmező időben jelezze a 24 órában jelenlévő szociális munkások irányába, ha orvosi ellátásra van szüksége. Emellett a röszei és tompai tranzitónában a honvédség állományába tartozó orvosokon kívül az SOS Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa által megbízott gyermekorvosok is tevékenykednek. Ha a gyermekorvos súlyos esetet észlel, amit nem tud helyben ellátni, azt jelzi a tranzitóna vezetője felé. Tájékoztatom, hogy a tranzitónában tartózkodó gyermekek jellemzően néhány órán belül intézményi elhelyezésre kerülnek, ahol biztosított az orvosi ellátás.

A menekültügyi eljárás kapcsán jelezni kívánom, hogy téves a jelentés azon bekezdése, mely arra utal, hogy a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a Hivatal elfogadhatatlanság miatt elutasító döntéseit hatályon kívül helyezi. A bíróságok élve a jogszabály adta lehetőségükkel, egyes esetekben a Hivatalt valóban új eljárás lefolytatására kötelezték, de ez nem kizárólagos, mivel a Hivatal döntését számos esetben helybenhagyták. Vannak olyan bírósági döntések, melyekben a Hivatalt új eljárás lefolytatására kötelezik.

Budapest, 2016. június 9 .

Üdvözlettel

Dr. Végh Zsuzsanna
főigazgató

Készült: 1 pld-ban

Kapja: 1 pld. Címzett, utána Irattár